

Nr 6.

Andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande över motion om åstadkommande av en effektiv personalvård inom den statliga administrationen.

I motion nr 292 har herr *Nihlfors m. fl.* hemställt, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla, att undersökning verkställas i syfte att få till stånd en effektiv och för de olika statliga myndigheterna lämpad personalvård.

Utskottet har inhämtat yttrande över motionen från statskontoret, generalpoststyrelsen, järnvägsstyrelsen, telegrafstyrelsen, Industriförbundet, Landsorganisationen (LO) och Tjänstemännens centralorganisation (TCO).

Statskontoret förklarar, att behov kan föreligga av särskilda befattningshavare för handhavande av personalvårdande uppgifter vid större verk och myndigheter, men att i den mån personalkonsulenter ej redan finnas anställda, frågan lämpligen kan prövas för varje myndighet utan föregående utredning. Vid mindre institutioner kan det vara tveksamt, om särskilda personalkonsulenter äro behöfliga. I nuvarande läge bör en ytterligare ökning av antalet statsanställda undvikas. Kontoret avstyrker motionen.

Generalpoststyrelsen redogör för de åtgärder, som inom postverket vidtagits. Vid bankavdelningen finnas för närvarande en personalkonsulent och en biträdande sådan samt två hemsystrar. Frågan om utökning av verksamheten är aktuell. Anordningarna ha visat sig vara av stort värde.

Järnvägsstyrelsen framhåller, att manlig personal synes ha större möjligheter än den kvinnliga att själv lösa sina problem. För statens järnvägars del synes behov av personalkonsulenter i regel icke föreligga. För Stockholm har företagsnämnden dock upptagit frågan om anställande av personalkonsulent, och styrelsen överväger att genomföra anordningen. Styrelsen anser, att särskild utredning icke är erforderlig.

Telegrafstyrelsen har anställt särskild personalkonsulent i Stockholm och Nynäshamn samt överväger att anställa sådan i Göteborg och Malmö. I Stockholm finns dessutom hemsyster till förfogande. I Västerås har försök gjorts att anlita kommunalanställd person som socialkurator. Försöket har slagit väl ut. Styrelsen redogör vidare för andra åtgärder för ökad trivsel, vilka vidtagits. Styrelsen anser, att formerna för personalvården böra växa fram successivt och icke uniformt regleras.

Hos Industriförbundet har utskottet anhållit om uttalande om erfarenheterna av systemet med personalkonsulenter inom industrien. De uppgivas

ha varit goda. Förbundet redogör för de olika uppgifter, som ålegat personalkonsulenterna.

LO överlämnar yttrande från Statstjänarekartellen och ansluter sig till däri gjorda uttalanden. Denna kartell anser, att man icke inom den statliga verksamheten i större mått än på andra håll försummat att medverka till åtgärder för samarbete, trygghet och trivsel för de anställda. Personalkonsulenter kunna ha sitt berättigande vid stora arbetsplatser med framför allt yngre kvinnlig personal men i övrigt finnes knappast något utpräglat behov. Lika god personalvård kan åstadkommas på annat sätt, såsom genom företagsnämnder o. d. Utredning anses icke erforderlig.

TCO anför, att de statliga verken icke genom att förbise personalvården böra göra det svårare att konkurrera om arbetskraften. Det gäller framför allt de större verk, som sysselsätta kvinnlig biträdespersonal. TCO anser därför den föreslagna undersökningen önskvärd.

Utskottet. Utskottet finner för sin del, att det är en angelägen uppgift för de statliga verken och myndigheterna att vårda sig om personalen i minst lika hög grad som de enskilda företagen. Särskilt i fråga om arbetsplatser med stor kvinnlig personal synas särskilda anställda ofta vara erforderliga för att bistå behövande med råd och anvisningar. En annan fråga är, om erforderliga anordningar böra vidtagas efter ett enhetligt schema för alla sådana arbetsplatser. Det synes utskottet, som om så icke vore fallet. Det torde kunna leda till bättre resultat, om åtgärder mera fritt få vidtagas i de fall, då behov kan förefinnas. Hinder föreligger icke att förfara på dylikt sätt. De anställda ha genom sina organisationer eller genom företagsnämnder o. d. möjlighet att framföra sina önskemål, och utskottet utgår ifrån att vederbörande verksledning tar all möjlig hänsyn till dessa. Särskild utredning i motionens syfte synes därför icke kunna ge resultat av större värde. Utskottet får alltså hemställa,

att motion II: 292 icke måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 6 april 1949.

På utskottets vägnar:

OSSIAN SEHLSTEDT.

Närvarande: herrar Sehlstedt, Nilsson i Bästekille, fröken Ager, herrar Engqvist, Andersson i Ryggestad, Andersson i Långviksmon, fru Torbrink, herrar Gustafsson och Rosén*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.